

03751111

มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

Man and Environment

ภาคปลาย ปีการศึกษา 2564

ชุดที่ 7 24-28 ม.ค. 65

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง

1. ภาวะมลพิษ

อากาศเสีย เกิดจากยานพาหนะที่ใช้น้ำมัน
เชื้อเพลิง โรงงานอุตสาหกรรม

น้ำเสีย เกิดจากบ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรม
เกษตรกรรม ฟาร์มเลี้ยงสัตว์

ขยะมูลฝอย ขาดแคลนที่ดินรองรับ

2. ปัญหาทางสังคม

ชุมชนแออัด สร้างบ้านรวมกันหนาแน่นจากเศษ
วัสดุ อยู่ใกล้แหล่งงาน บนที่ดินที่ไม่มีผู้แสดง
ความเป็นเจ้าของชัดเจน

การขาดแคลนพื้นที่สีเขียวและนันทนาการ
แผ่นดินทรุด น้ำท่วม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตชนบท

ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

พื้นที่เกษตรกรรมรुक้าป่าสงวน ต้นน้ำลำธาร

มลพิษจากสารเคมีการเกษตร

แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง

1. ภาวะมลพิษ

อากาศเสีย – กำหนดมาตรฐาน ตรวจจับรถควันดำ
ปลูกต้นไม้

น้ำเสีย – กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ
น้ำทิ้ง

ขยะมูลฝอย – Reduce, Reuse, Recycle

2. ปัญหาทางสังคม

ชุมชนแออัด - จัดหาที่อยู่ใหม่ มีหน่วยงาน
รับผิดชอบ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
(พอช.)

การขาดแคลนพื้นที่สีเขียว - ย้ายอาคารออกจาก
พื้นที่ของรัฐ เช่น สวนรถไฟ

แผ่นดินทรุด - ลดการใช้น้ำบาดาล

แนวทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตชนบท

ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

- ปลูกฝังจิตสำนึก
- จัดหาที่ดินทำกินในเขตป่าสงวนเสื่อมโทรม
- ปลูกป่าชายเลนบริเวณนาุ้งร้าง

มลพิษจากสารเคมีการเกษตร

- ควบคุมวัตถุมีพิษ
- เผยแพร่ความรู้ด้านการจัดการสารเคมีเกษตร

วีดิทัศน์ 11

ดูให้รู้ : สวนป่ากลางเมือง ธรรมดาที่ไม่ธรรมดา
youtu.be/eY3ZO3uUdB0

คุณฟูจิมะพาไปเที่ยวพื้นที่สีเขียวของโตเกียว สวนป่า 100 ปี กลางเมือง อยู่ใกล้สถานีรถไฟสึราจูกุ แค่ระยะเดินเพียง 10 นาทีเท่านั้น ท่ามกลางเมืองใหญ่และหนาแน่นขนาดนี้ เรากลับพบกับพื้นที่สีเขียวได้ง่าย ๆ และไม่ใช่พื้นที่สีเขียวธรรมดา ที่นี่ คือ ศาลเจ้าเมจิ ศาลเจ้าสำคัญที่มีอายุยาวนานเกือบ 100 ปี และเป็นสถานที่ยอดฮิตที่สุดในการมาขอพรปีใหม่

พื้นที่สีเขียว คันทันกันน้ำ ริมแม่น้ำ

พื้นที่ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันน้ำท่วมแต่ในเวลาปกติ คือพื้นที่ทำกิจกรรม และพักผ่อนของประชาชน
สวนสาธารณะ

ใคร ๆ ก็ไปสวนสาธารณะวันหยุด คนโตเกียวไปทำอะไรที่สวนสาธารณะบ้าง มีคนทุกเพศทุกวัยมารวมตัวกันทำกิจกรรมที่น่าสนใจ

สวนสาธารณะลอยฟ้า

บนพื้นที่ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อทางด่วนสองเส้น ที่ต้องมีการเวนคืนที่ดินจากประชาชน แต่เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี รัฐบาลจึงทำสวนลอยฟ้า และสร้างเครื่องฟอกอากาศขนาดใหญ่ มีทั้งสวนฝึก และสวนเพื่อพักผ่อน

CHINA

RUSSIA

Hokkaido

Sapporo

NORTH
KOREA

Sea of Japan

Akita

Honshu

Sendai

SOUTH
KOREA

JAPAN

TOKYO

Nagoya

Yokohama

Hiroshima

Kobe

Kyoto

Osaka

Kitakyushu

Fukuoka

Shikoku

Kyushu

East
China
Sea

NORTH PACIFIC OCEAN

ทรัพยากรธรรมชาติ

มนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ปัจจัยสี่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา
รักษาโรค
- ประชากรเพิ่ม ส่งผลต่อทรัพยากรธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
- ภาวะมลพิษ

ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งต่าง ๆ (สิ่งแวดล้อม) ที่เกิดขึ้นเองตาม
ธรรมชาติ และมนุษย์สามารถนำมาใช้
ประโยชน์ได้ เช่น บรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้
ทุ่งหญ้า สัตว์ป่า แร่ธาตุ พลังงานและแรงงาน
มนุษย์

สิ่งแวดล้อม จะจัดเป็น ทรัพยากรธรรมชาติ ก็
ต่อเมื่อ

1. มนุษย์ต้องการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. การเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เป็น
ทรัพยากรธรรมชาติเฉพาะในช่วงเวลาที่ใช้
ประโยชน์
3. สภาพภูมิศาสตร์และความห่างไกล ถ้าอยู่ไกล
เกินไปก็ไม่สามารถใช้เป็นทรัพยากรธรรมชาติ
ได้

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง
ในด้านการจัดหา การเก็บรักษา การซ่อมแซม
การใช้อย่างประหยัด ก่อให้เกิดเสถียรภาพทาง
เศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แนวความคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

1. มุ่งหวังให้มีศักยภาพ ยั่งยืน ถาวร มั่นคงเพิ่มพูน
2. ต้องมีชนิด ปริมาณ สัดส่วนอยู่ในสมดุล
3. ต้องมีการรักษา สงวน ปรับปรุง ซ่อมแซม
พัฒนา
4. กำหนดแนวปฏิบัติในการกำจัดของเสีย และ
การนำมาใช้ใหม่
5. ต้องทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี

เอกลักษณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ

1. ทรัพยากรหมุนเวียน เช่น แสงอาทิตย์ อากาศ น้ำในวัฏจักร จะต้องระวังไม่ให้ศักยภาพลดลง หรือปนเปื้อน
2. ทรัพยากรทดแทนได้ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า พืช ดินและน้ำ จะต้องใช้เฉพาะส่วนเพิ่มพูน
3. ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป เช่น น้ำมัน ก๊าซ ธรรมชาติ สินแร่ จะต้องเน้นการประหยัด หรือ ใช้อย่างอื่นทดแทน

กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

1. การรักษาและฟื้นฟูเพื่อปรับปรุงแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดปัญหาหรือเสื่อมโทรมไปแล้ว
2. การป้องกันการทำลายสภาพแวดล้อม การเกิดมลพิษ
3. การส่งเสริมให้การศึกษา ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดจิตสำนึก

วีดิทัศน์ 12

ดูให้รู้: บริษัทส่งอาหารปิ่นโตที่ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่น
youtu.be/VMMWb6Nsf7Y

ธุรกิจบริษัทผลิต และจัดส่งข้าวกล่องในญี่ปุ่นแห่งนี้ เริ่มก่อตั้งโดยรุ่นพ่อที่เริ่มทำร้านอาหารเล็ก ๆ และมีลูกค้ามาสั่งทำอาหารปิ่นโตแบบนี้ จึงเริ่มทำส่งให้พนักงานในโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ที่ต้องการความสะดวกในการกินอาหารกลางวัน จนต่อมาพัฒนาเป็นบริษัทที่ทำอาหารกล่อง หรือ ปิ่นโตให้สำนักงานต่าง ๆ มากมาย โดยมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเมนูอาหารอยู่ตลอด โดยหลักการว่า เมนูไหนควรทำอย่างไร ตอนไหน เพื่อให้อร่อยในอีก 3 ชั่วโมงต่อมา ลูกค้าที่ได้รับอาหารไป จะได้รับประทานอาหารที่มีคุณภาพและอร่อย

นอกจากนี้ยังมีการคำนวณแคลอรีในอาหารแต่ละเมนูอีกด้วย รวมทั้งการจัดส่งที่รวดเร็ว ให้ทุกคนได้กินอาหารตรงเวลาพักได้ทัน